

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 194 (XXXVIII) — Nr. 226

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Mărti, 24 martie 2026

SUMAR

Nr.	Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 539 din 4 noiembrie 2025 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 106 lit. g) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor	2–4
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
311. — Ordin al ministrului finanțelor privind aprobarea Ghidului solicitantului elaborat în baza Hotărârii Guvernului nr. 807/2014 pentru instituirea unor scheme de ajutor de stat având ca obiectiv stimularea investițiilor cu impact major în economie — Revizia 10	5
345. — Ordin al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor privind modificarea anexei nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 1.156/2013 pentru aprobarea acțiunilor sanitar-veterinare cuprinse în Programul acțiunilor de supraveghere, prevenire, control și eradicare a bolilor la animale, a celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului, de imobilizare a animalelor care amenință viața sau integritatea corporală a persoanelor prin utilizarea și administrarea substanțelor din categoria stupefiante, psihotrope, de identificare și înregistrare a bovinelor, porcinelor, ovinelor, caprinelor și ecvideelor, a acțiunilor prevăzute în Programul de supraveghere și control în domeniul siguranței alimentelor, precum și a tarifelor aferente acestora, ca urmare a actualizării tarifelor în funcție de rata medie anuală a inflației din anii 2022, 2023 și 2024 și de procentul de indexare a salariului minim pe economie la data de 1.01.2022, la data de 1.01.2023, la data de 1.10.2023, respectiv la data de 1.07.2024, conform Sentinței civile nr. 163/24.06.2025, pronunțată de Curtea de Apel Alba Iulia, Secția de contencios administrativ și fiscal, definitivă prin Decizia civilă nr. 530/5.02.2026, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 106/57/2024	6–8
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 31 din 23 februarie 2026 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	9–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 539

din 4 noiembrie 2025

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 106 lit. g) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor

Cristian Deliorga	— președinte
Asztalos Csaba-Ferenc	— judecător
Mihai Busuioc	— judecător
Mihaela Ciochină	— judecător
Dacian-Cosmin Dragoș	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Ioana Marilena Chiorean	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan Laurențiu Sorescu.

1. Pe rol se află soluținarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 106 lit. g) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, excepție ridicată de Nicolae Pîrcălăbescu în Dosarul nr. 544/44/2020 al Curții de Apel Galați — Secția contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 319D/2021.

2. La apelul nominal răspunde, pentru autorul excepției, avocatul Ioan-Vladimir Olteanu, din cadrul Baroului București, cu împuternicire avocațială depusă la dosar. Lipsesc celelalte părți. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului convențional al autorului excepției de neconstituționalitate, care solicită admiterea acesteia, astfel cum a fost formulată. În esență, susține că argumentele care au condus la admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 106 lit. d) din Legea nr. 303/2004, referitoare la accesul în profesie, prin Decizia Curții Constituționale nr. 121 din 10 martie 2020 sunt valabile *mutatis mutandis* și în prezenta cauză, referitoare la numirea în funcțiile de conducere a judecătorilor și procurorilor. În final, se invocă încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (5) în componenta referitoare la previzibilitatea legii, ale art. 16, ale art. 73 alin. (3) lit. l) și ale art. 134 alin. (4) din Constituție.

4. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate, apreciind, în esență, că autorul acesteia contestă, în realitate, Regulamentul privind numirea în funcții de conducere a procurorilor și revocarea din aceste funcții, iar nu legea. De asemenea, consideră că se invocă aspecte privind interpretarea și aplicarea legii, care nu intră în competența Curții Constituționale.

5. Având cuvântul în replică, avocatul autorului excepției arată că obiect al excepției de neconstituționalitate l-au constituit atât legea, cât și regulamentul sus-menționat, însă instanța judecătorească în fața căreia a fost invocată excepția de neconstituționalitate a sesizat Curtea Constituțională, prin încheiere, doar cu dispozițiile art. 106 lit. g) din Legea nr. 303/2004, astfel că susținerile de față vizează doar dispozițiile criticate din Legea nr. 303/2004.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

6. Prin Încheierea din 19 ianuarie 2021, pronunțată în Dosarul nr. 544/44/2020, **Curtea de Apel Galați — Secția contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 106 lit. g) din Legea nr. 303/2004 privind**

statutul judecătorilor și procurorilor. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Nicolae Pîrcălăbescu într-o cauză având ca obiect soluținarea cererii de anulare a hotărârii Comisiei de organizare a concursului/examenului pentru numirea în funcții de conducere a procurorilor organizat în perioada 10 iulie-14 octombrie 2020, a Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 831 din 3 septembrie 2020 prin care a fost respinsă contestația împotriva hotărârii sus-menționate, precum și de anulare a Regulamentului privind numirea în funcții de conducere a procurorilor și revocarea din aceste funcții, aprobat prin Hotărârea nr. 219/2020 a Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii.

7. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia susține, în esență, că dispozițiile art. 106 lit. g) din Legea nr. 303/2004 nu îndeplinesc componenta de predictibilitate a legii, deoarece dau posibilitatea Consiliului Superior al Magistraturii de a adopta, prin regulament, condițiile privind numirea în funcții de conducere a procurorilor și revocarea din aceste funcții, ceea ce determină o stare de incertitudine juridică. În acest sens, invocă Decizia Curții Constituționale nr. 121 din 10 martie 2020 prin care a fost admisă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 106 lit. d) din Legea nr. 303/2004, arătându-se că, și în cazul concursului pentru admiterea la Institutul Național al Magistraturii, al examenului de absolvire a Institutului Național al Magistraturii și al examenului de capacitate al judecătorilor stagiați și al procurorilor stagiați, legea trebuie să prevadă aspectele esențiale, cum sunt, spre exemplu, condițiile de participare, regulile generale privind constituirea comisiilor de concurs, tipul etapelor și probelor de concurs, modalitatea de stabilire a rezultatelor și posibilitatea de contestare a fiecărei probe.

8. În ceea ce privește art. 6 alin. (1) din Regulamentul privind numirea în funcții de conducere a procurorilor și revocarea din aceste funcții, sintagma „să funcționeze efectiv la parchetul la care este vacantă funcția de conducere pentru care își depun candidatura”, pe lângă faptul că adaugă la lege, nici nu îndeplinește condițiile de claritate și predictibilitate necesare unui act normativ, putând da naștere unor interpretări discriminatorii. În acest sens, Consiliul Superior al Magistraturii și Institutul Național al Magistraturii se raportează constant în cadrul litigiilor la lipsa condiției funcționării efective, apreciind eronat că detașarea nu echivalează cu o funcționare efectivă, cu toate că nu există o predictibilitate legislativă în domeniu, legea și regulamentul în speță, necuprinzând o definiție a noțiunilor a delegare și detașare și nici a termenului „efectiv”, termen care nu poate fi interpretat restrictiv, doar prin raportare la clădirea unde se desfășoară activitatea.

9. Totodată, arată că procurorii nu mai au dreptul de a renunța unilateral la delegare pentru a putea participa la concurs, iar, în aceste condiții, cerința de funcționare efectivă la data depunerii candidaturii apare ca excesivă și vădit nejustificată, fiind evident că orice criteriu ar trebui să se raporteze la data vacantării funcției.

10. Așadar, lipsa de claritate a noțiunii de „funcționare efectivă” permite autorității să se manifeste subiectiv, discreționar, pe lângă delegarea unor atribuții putând exista și o serie de alte ipoteze care să poată fi interpretate ca fiind circumscrise ipotezei acestei noțiuni: concediu creștere copil etc.

11. În concluzie, posibilitatea Consiliului Superior al Magistraturii de a adopta, prin regulament, aspecte esențiale care țin de ocuparea posturilor de procuror determină o stare de incertitudine juridică. Or, normele privind admiterea în profesie trebuie să respecte anumite cerințe de stabilitate și previzibilitate. Astfel, delegarea atribuției de a stabili aceste norme Consiliului Superior al Magistraturii, prin emiterea unor acte administrative ce au caracter infralegal, determină o stare de incertitudine juridică, acest gen de acte având, de obicei, un grad sporit de schimbări succesive în timp.

12. Având în vedere Decizia Curții Constituționale nr. 121 din 10 martie 2020, se susține că, pentru identitate de rațiune, se impune aceeași soluție și în cazul dispozițiilor art. 106 lit. g) din Legea nr. 303/2004 întrucât, în actuala reglementare, aspecte esențiale ale admiterii în magistratură sunt lăsate la latitudinea Consiliului Superior al Magistraturii, nefiind prevăzute în lege.

13. Cât privește încălcarea dispozițiilor art. 73 alin. (3) lit. l) din Constituție, se invocă jurisprudența Curții Constituționale, potrivit căreia, în situația magistraților, al căror statut este consacrat la nivel constituțional, elementele esențiale referitoare la încheierea, executarea, modificarea, suspendarea și încetarea raportului juridic de muncă al acestora trebuie reglementate prin lege, iar nu printr-un act cu forță inferioară acesteia. Or, prin regulament este prevăzută o etapă de selecție care privește *ab initio* competența profesională a candidatului raportat la locul desfășurării activității și care reprezintă un aspect esențial pentru ocuparea posturilor de judecător sau procuror, aspecte ce trebuie să fie prevăzute în Legea nr. 303/2004, pentru a respecta prevederile constituționale. Prin urmare, regulamentul adaugă la lege o condiție esențială de participare la concursul pentru ocuparea funcțiilor de conducere.

14. În concluzie, faptul că legea organică privind statutul judecătorilor și procurorilor — Legea nr. 303/2004 — nu prevede condiția esențială din regulament privind participarea la concurs/examen contravine dispozițiilor art. 73 alin. (3) lit. l) din Constituție, potrivit cărora organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii și organizarea instanțelor judecătorești se reglementează prin lege organică.

15. Referitor la încălcarea art. 16 din Constituție, se susține, în esență, că regulamentul prevede o legislație de ordin discriminatoriu și susceptibil de subiectivitate prin raportare la cerința ca procurorul candidat să cunoască mai bine parchetul pentru a cărui conducere se organizează examenul, prin funcționarea fizică în locația unde s-a vacantat postul scos la concurs. Rezultă că regulamentul instituie o îngrădire a participării la examen, condiționat de interpretarea nepredictibilă a unei condiții discriminatorii privind locația de desfășurare a activității. Astfel, locația (clădirea) de desfășurare a activității la data candidaturii este o falsă plus-valoare a candidaților, care nu are legătură cu competențele concrete ale acestora.

16. În final, se susține că dispozițiile criticate contravin și art. 134 alin. (4) din Constituție, pentru aceleași considerente ca cele invocate pentru a demonstra încălcarea art. 73 alin. (3) lit. l) din Constituție.

17. **Curtea de Apel Galați — Secția contencios administrativ și fiscal** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece condițiile generale de participare la concurs, condițiile de vechime, precum condiția ca procurorul să funcționeze cel puțin 2 ani la parchetul la care este vacantă funcția de conducere pentru care își depune candidatura sunt reglementate prin lege organică — Legea nr. 303/2004 — iar regulamentul explicitează modul de punere în aplicare a acestor dispoziții de lege.

18. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

19. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, sens în care redă, în esență, considerentele

Deciziei Curții Constituționale nr. 121 din 10 martie 2020. Astfel, pentru identitate de rațiune, consideră că, și în cazul organizării concursului sau examenului pentru numirea în funcții de conducere a judecătorilor și procurorilor, aspectele esențiale ale concursului sau examenului trebuie prevăzute în legea organică, iar nu printr-un act infralegal, cum este regulamentul emis de Consiliul Superior al Magistraturii. În final, arată că, deși în ceea ce privește concursul de numire în funcții de conducere la instanțe și parchete unele aspecte sunt reglementate prin lege (condițiile de numire, probele de concurs, comisiile), unele chestiuni au rămas totuși la nivel de regulament (modalitatea de stabilire a rezultatelor și posibilitatea de contestare a fiecărei probe), astfel că, sub acest aspect, excepția este întemeiată.

20. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au transmis punctele de vedere solicitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile reprezentantului convențional al autorului excepției de neconstituționalitate, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

21. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

22. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 106 lit. g) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 826 din 13 septembrie 2005, cu modificările și completările ulterioare, având următorul conținut: „*Consiliul Superior al Magistraturii aprobă, prin hotărâre care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I: (...) g) Regulamentul de organizare a concursului sau examenului pentru numirea în funcții de conducere a judecătorilor și procurorilor.*”. Ulterior sesizării Curții Constituționale, Legea nr. 303/2004 a fost abrogată în integralitatea sa, fiind înlocuită prin Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1102 din 16 noiembrie 2022, care a intrat în vigoare la 16 decembrie 2022. Având însă în vedere Decizia Curții Constituționale nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, prin care Curtea a statuat că sintagma „în vigoare” din cuprinsul dispozițiilor art. 29 alin. (1) și ale art. 31 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale este constituțională în măsura în care se interpretează în sensul că sunt supuse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare, instanța de contencios constituțional se va pronunța asupra dispozițiilor art. 106 lit. g) din Legea nr. 303/2004, care sunt aplicabile în cauza în care a fost invocată prezenta excepție de neconstituționalitate.

23. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (5) privind principiul legalității, în art. 16 privind egalitatea în drepturi, în art. 73 alin. (3) lit. l) privind reglementarea prin lege organică a organizării și funcționării Consiliului Superior al Magistraturii, a instanțelor judecătorești, a Ministerului Public și a Curții de Conturi și în art. 134 alin. (4) privind atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii.

24. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile criticate — art. 106 lit. g) din Legea nr. 303/2004 — stabilesc atribuția Consiliului Superior al Magistraturii de a aproba, prin hotărâre, Regulamentul de organizare a concursului sau examenului pentru numirea în funcții de conducere a judecătorilor și procurorilor.

25. Prin Decizia nr. 121 din 10 martie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 487 din 9 iunie 2020, Curtea a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 106 lit. d) din Legea nr. 303/2004, potrivit căreia Consiliul Superior al Magistraturii aprobă, prin hotărâre, Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de admitere în magistratură. Referitor la concursul de admitere în magistratură, la paragraful 28 al Deciziei nr. 121 din 10 martie 2020, Curtea a constatat că faptul că Legea nr. 303/2004 nu prevede aspecte esențiale privind concursul pentru admiterea în magistratură, cum sunt etapele și probele de concurs, modalitatea de stabilire a rezultatelor și posibilitatea de contestare a fiecărei probe contravine dispozițiilor art. 73 alin. (3) lit. l) din Constituție, potrivit căreia organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii și organizarea instanțelor judecătorești se reglementează prin lege organică. Astfel, aspectele esențiale ale admiterii în magistratură trebuie să fie prevăzute în Legea nr. 303/2004, iar regulamentul aprobat prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii și publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, trebuie doar să detalieze procedura privind organizarea și desfășurarea concursului pentru admiterea în magistratură.

26. Din analiza susținerilor autorului excepției de neconstituționalitate din prezenta cauză rezultă că acesta este nemulțumit, în esență, de prevederile Regulamentului privind numirea în funcții de conducere a procurorilor și revocarea din aceste funcții, aprobat prin Hotărârea nr. 219/2020 a Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 226 din 20 martie 2020, emis în temeiul dispozițiilor de lege criticate. Potrivit art. 6 alin. (1) ultima teză din acest regulament: „*La data depunerii candidaturii, candidații trebuie să funcționeze efectiv la parchetul la care este vacantă funcția de conducere pentru care își depun candidatura.*” Astfel, autorul excepției susține că sintagma „să funcționeze efectiv la parchetul la care este vacantă funcția de conducere pentru care își depun candidatura” adaugă la lege, pe de o parte, și nu îndeplinește cerințele de calitate a legii, pe de altă parte, putând da naștere unor interpretări discriminatorii. Totodată, susține că, în cadrul litigiilor referitoare la condiția funcționării efective la parchetul la care este vacantă funcția de conducere pentru care se depune candidatura, Consiliul Superior al Magistraturii apreciază, în mod eronat, că detașarea nu echivalează cu o funcționare efectivă.

27. Având în vedere susținerile autorului excepției de neconstituționalitate, Curtea constată că acestea reprezintă, în realitate, probleme de interpretare și aplicare a legii, iar nu de constituționalitate. Or, interpretarea textelor de lege aplicabile situației concrete în scopul aplicării corecte a legii în cauza dedusă judecării instanței care a sesizat Curtea Constituțională

nu intră în competența de soluționare a Curții Constituționale, ci a instanțelor judecătorești. Astfel, interpretarea normelor de lege este operațiunea de stabilire a conținutului și a sensului la care acestea se referă și este o etapă absolut necesară în vederea aplicării corecte a legii în situația de fapt concretă din cauză, instanța de judecată fiind ținută să aplice în acest scop metodele de interpretare a normelor juridice. Așa cum a stabilit Curtea, în mod constant, în jurisprudența sa, interpretarea legilor este o operațiune rațională, utilizată de orice subiect de drept, în vederea aplicării și respectării legii, având ca scop clarificarea înțelesului unei norme juridice sau a câmpului său de aplicare. Instanțele judecătorești interpretează legea, în mod necesar, în procesul soluționării cauzelor cu care au fost învestite, interpretarea fiind faza indispensabilă procesului de aplicare a legii. Oricât de clar ar fi textul unei dispoziții legale — se arată în Hotărârea din 22 noiembrie 1995, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza *C.R. împotriva Regatului Unit*, paragraful 34 —, în orice sistem juridic există, în mod inevitabil, un element de interpretare judiciară (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 600 din 14 aprilie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 395 din 11 iunie 2009, Decizia nr. 294 din 28 mai 2024, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 960 din 25 septembrie 2024, paragraful 27, sau Decizia 57 din 25 februarie 2025, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 659 din 14 iulie 2025, paragraful 22).

28. În consecință, problema de drept invocată de autorul excepției și dedusă spre soluționare Curții Constituționale, referitoare la una dintre condițiile necesare pentru participarea la concursul sau examenul pentru numirea procurorilor în funcții de conducere (prevăzute la art. 50 din Legea nr. 303/2004), mai exact la interpretarea — în situația delegării — a sintagmei „să funcționeze efectiv la parchetul la care este vacantă funcția de conducere pentru care își depun candidatura”, din cuprinsul art. 6 alin. (1) din Regulamentul privind numirea în funcții de conducere a procurorilor și revocarea din aceste funcții, este, în realitate, una de interpretare și de aplicare a legii la cazul concret dedus judecării instanței care a sesizat Curtea Constituțională. Or, potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată.

29. Prin urmare, nu intră sub incidența controlului de constituționalitate exercitat de Curte aplicarea și interpretarea legii, acestea fiind de resortul exclusiv al instanței de judecată care judecă fondul cauzei, precum și al instanțelor de control judiciar, astfel cum rezultă din prevederile coroborate ale art. 126 alin. (1) și (3) din Constituție.

30. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 106 lit. g) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, excepție ridicată de Nicolae Pîrcălăbescu în Dosarul nr. 544/44/2020 al Curții de Apel Galați — Secția contencios administrativ și fiscal.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Galați — Secția contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 4 noiembrie 2025.

PREȘEDINTE
CRISTIAN DELIORGA

Magistrat-asistent,
Ioana Marilena Chiorean

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL FINANTELOR

ORDIN

**privind aprobarea Ghidului solicitantului elaborat în baza
Hotărârii Guvernului nr. 807/2014 pentru instituirea unor
scheme de ajutor de stat având ca obiectiv stimularea
investițiilor cu impact major în economie — Revizia 10**

Având în vedere:

— prevederile Hotărârii Guvernului nr. 807/2014 pentru instituirea unor scheme de ajutor de stat având ca obiectiv stimularea investițiilor cu impact major în economie, cu modificările și completările ulterioare;

— Referatul nr. 635.494 din 12.02.2026 al Direcției generale ajutor de stat, în temeiul prevederilor art. 10 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul finanțelor emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Ghidul solicitantului elaborat în baza Hotărârii Guvernului nr. 807/2014 pentru instituirea unor scheme de ajutor de stat având ca obiectiv stimularea investițiilor cu impact major în economie — Revizia 10, prevăzut în anexa*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin se difuzează Direcției generale ajutor de stat, care va duce la îndeplinire prevederile acestuia.

Art. 3. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă Ordinul ministrului finanțelor nr. 1.714/2023 privind aprobarea Ghidului solicitantului elaborat în baza Hotărârii Guvernului nr. 807/2014 pentru instituirea unor scheme de ajutor de stat având ca obiectiv stimularea investițiilor cu impact major în economie — Revizia 9 și a Ghidului de plată a ajutorului de stat acordat în baza Hotărârii Guvernului nr. 807/2014 pentru instituirea unor scheme de ajutor de stat având ca obiectiv stimularea investițiilor cu impact major în economie — Revizia 8, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 507 și 507 bis din 9 iunie 2023.

Art. 4. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul finanțelor,
Mihai Diaconu,
secretar de stat

București, 11 martie 2026.
Nr. 311.

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 226 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul din șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, București.

ORDIN

privind modificarea anexei nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 1.156/2013 pentru aprobarea acțiunilor sanitar-veterinare cuprinse în Programul acțiunilor de supraveghere, prevenire, control și eradicare a bolilor la animale, a celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului, de imobilizare a animalelor care amenință viața sau integritatea corporală a persoanelor prin utilizarea și administrarea substanțelor din categoria stupefiante, psihotrope, de identificare și înregistrare a bovinelor, porcinelor, ovinelor, caprinelor și ecvideelor, a acțiunilor prevăzute în Programul de supraveghere și control în domeniul siguranței alimentelor, precum și a tarifelor aferente acestora, ca urmare a actualizării tarifelor în funcție de rata medie anuală a inflației din anii 2022, 2023 și 2024 și de procentul de indexare a salariului minim pe economie la data de 1.01.2022, la data de 1.01.2023, la data de 1.10.2023, respectiv la data de 1.07.2024, conform Sentinței civile nr. 163/24.06.2025, pronunțată de Curtea de Apel Alba Iulia, Secția de contencios administrativ și fiscal, definitivă prin Decizia civilă nr. 530/5.02.2026, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 106/57/2024

Văzând Referatul de aprobare nr. 1.529 din 10.03.2026, nr. 662 din 9.03.2026 și nr. 436 din 6.03.2026, întocmit de Direcția generală sănătatea și bunăstarea animalelor, Direcția economică și Direcția juridică din cadrul Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor,

având în vedere prevederile art. 15² din Ordonanța Guvernului nr. 42/2004 privind organizarea activității sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 215/2004, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 3 alin. (3) și art. 4 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 1.415/2009 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor și a unităților din subordinea acesteia, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor emite următorul ordin:

Art. I. — Anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 1.156/2013 pentru aprobarea acțiunilor sanitar-veterinare cuprinse în Programul acțiunilor de supraveghere, prevenire, control și eradicare a bolilor la animale, a celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului, de imobilizare a animalelor care amenință viața sau integritatea corporală a persoanelor prin utilizarea și administrarea substanțelor din categoria stupefiante, psihotrope, de identificare și înregistrare a bovinelor, porcinelor, ovinelor, caprinelor și ecvideelor, a acțiunilor prevăzute în Programul de supraveghere și control în domeniul siguranței alimentelor, precum și a tarifelor aferente acestora, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I,

nr. 8 din 7 ianuarie 2014, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins, ca urmare a actualizării tarifelor în funcție de rata medie anuală a inflației din anii 2022, 2023 și 2024 și de procentul de indexare a salariului minim pe economie la data de 1.01.2022, la data de 1.01.2023, la data de 1.10.2023, respectiv la data de 1.07.2024, conform Sentinței civile nr. 163/24.06.2025, pronunțată de Curtea de Apel Alba Iulia, Secția de contencios administrativ și fiscal, definitivă prin Decizia civilă nr. 530/5.02.2026, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 106/57/2025:

ANEXA Nr. 3

TARIFE LE

aferente acțiunilor de supraveghere, prevenire și control al bolilor la animale, al celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului, precum și acțiunilor de identificare și înregistrare a bovinelor, suinelor, ovinelor și caprinelor, destinate exploatațiilor nonprofesionale, efectuate de către medici veterinari de liberă practică împuterniciți

Nr. crt.	Acțiunea desfășurată	Tarif actualizat aplicabil pentru anul 2022 (exclusiv TVA)	Tarif actualizat aplicabil pentru perioada ianuarie-septembrie 2023 (exclusiv TVA)	Tarif actualizat aplicabil pentru perioada octombrie-decembrie 2023 (exclusiv TVA)	Tarif actualizat aplicabil pentru perioada ianuarie-iunie 2024	Tarif actualizat aplicabil pentru perioada iulie-13.11.2024	Moneda/ tipul de exploatație/ cap de animal
1.	Inspecția animalelor și a exploatațiilor nonprofesionale dispusă de direcțiile sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor județene, respectiv a municipiului București	28,87	33,82	36,99	37,11	41,34	lei/exploatație nonprofesională

Nr. crt.	Acțiunea desfășurată	Tarif actualizat aplicabil pentru anul 2022 (exclusiv TVA)	Tarif actualizat aplicabil pentru perioada ianuarie-septembrie 2023 (exclusiv TVA)	Tarif actualizat aplicabil pentru perioada octombrie-decembrie 2023 (exclusiv TVA)	Tarif actualizat aplicabil pentru perioada ianuarie-iunie 2024	Tarif actualizat aplicabil pentru perioada iulie-13.11.2024	Moneda/ tipul de exploatație/ cap de animal
2.	Examinarea clinică a animalelor, dispusă conform legislației specifice:	a) bovine	2,88	3,37	3,69	3,70	4,12 lei/cap de animal
		b) ecvidee	2,88	3,37	3,69	3,70	4,12 lei/cap de animal
		c) ovine, caprine	1,44	1,69	1,85	1,86	2,07 lei/cap de animal
		d) suine	3,61	4,22	4,62	4,63	5,16 lei/cap de animal
		e) carnișiere	2,17	2,55	2,79	2,80	3,12 lei/cap de animal
		f) păsări	1,16	1,36	1,49	1,50	1,67 lei/cap de animal
		g) albine, viermi de mătase etc.	2,17	2,55	2,79	2,80	3,12 lei/familie
3.	Recoltări de probe de sânge pentru examene de laborator (serologice, hematologice, biochimice, virusologice, parazitologice etc.):	a) animale mari	10,10	11,83	12,94	12,98	14,46 lei/cap de animal
		b) animale mici și mijlocii, cu excepția suinelor	9,39	11,01	12,04	12,08	13,45 lei/cap de animal
		c) suine	10,10	11,83	12,94	12,98	14,46 lei/cap de animal
		d) suine cu semne clinice ce pot fi atribuite și peștei porcine clasice	72,19	84,58	92,50	92,80	103,36 lei/cap de animal
		e) păsări	2,46	2,89	3,16	3,17	3,53 lei/cap de animal
		f) alte specii	1,44	1,69	1,85	1,86	2,07 lei/cap de animal
4.	Recoltarea probelor de organe, țesuturi și a altor probe pentru analize de laborator, efectuarea de necropsii, pentru diagnosticul bolilor, altele decât encefalopatiile spongiforme transmise și pesta porcină clasică:	a) animale mari	30,32	35,52	38,85	38,98	43,42 lei/cap de animal
		b) animale mici și mijlocii	15,30	17,93	19,61	19,67	21,91 lei/cap de animal
		c) păsări	10,69	12,52	13,69	13,73	15,29 lei/cap de animal
		d) alte probe, inclusiv coprologice	3,47	4,06	4,44	4,45	4,96 lei/cap de animal
5.	Recoltarea probelor pentru diagnosticul encefalopatiilor spongiforme transmise și recoltarea probelor de organe, țesuturi pentru analize de laborator, efectuarea de necropsii, în vederea diagnosticului peștei porcine clasice:	a) animale mari	144,38	169,17	185,02	185,62	206,75 lei/cap de animal
		b) animale mici și mijlocii	72,19	84,58	92,50	92,80	103,36 lei/cap de animal
		c) porci domestici	72,19	84,58	92,50	92,80	103,36 lei/cap de animal
6.	Activități de depistare prin examen alergic	a) tuberculinare test unic	13,71	16,07	17,58	17,64	19,65 lei/cap de animal
		b) TCS	17,32	20,29	22,19	22,26	24,79 lei/cap de animal
		c) maleinare	1,44	1,69	1,85	1,86	2,07 lei/cap de animal
		d) paratuberculinare	1,44	1,69	1,85	1,86	2,07 lei/cap de animal
7.	Recoltare probe sanitație, apă, furaje		4,62	5,41	5,92	5,94	6,62 lei/probă
8.	Activități imunoprofilactice:	a) animale mari	7,22	8,46	9,25	9,28	10,34 lei/cap de animal
		b) ovine, caprine	3,90	4,57	5,00	5,02	5,59 lei/cap de animal
		c) suine	14,44	16,92	18,51	18,57	20,68 lei/cap de animal
		d) carnișiere	8,23	9,65	10,55	10,58	11,78 lei/cap de animal
		e) păsări — oculoconjunctival	0,29	0,34	0,37	0,37	0,41 lei/cap de animal
		f) păsări — injectabil	0,87	1,02	1,12	1,12	1,25 lei/cap de animal

Nr. crt.	Acțiunea desfășurată	Tarif actualizat aplicabil pentru anul 2022 (exclusiv TVA)	Tarif actualizat aplicabil pentru perioada ianuarie-septembrie 2023 (exclusiv TVA)	Tarif actualizat aplicabil pentru perioada octombrie-decembrie 2023 (exclusiv TVA)	Tarif actualizat aplicabil pentru perioada ianuarie-iunie 2024	Tarif actualizat aplicabil pentru perioada iulie-13.11.2024	Moneda/ tipul de exploatație/ cap de animal
9.	Lucrări de decontaminare, dezinsecție, deratizare și de necesitate:	a) în unități zootehnice, de industrie alimentară, la gospodăriile populației	21,36	25,03	27,38	27,47	30,60 lei/100 mp
		b) în camere de incubație, viermi de mătase etc.	2,17	2,55	2,79	2,80	3,12 lei/mp
10.	Manopera privind identificarea și înregistrarea animalelor, a mișcărilor și a evenimentelor suferite de acestea, corectarea eventualelor erori:	a) bovine	23,10	27,06	29,60	29,70	33,08 lei/cap de animal
		b) ovine, caprine — 2 crotalii	5,05	5,92	6,47	6,49	7,23 lei/cap de animal
		c) suine	5,05	5,92	6,47	6,49	7,23 lei/cap de animal
11.	Inspecția animalelor vii în vederea certificării stării de sănătate a acestora*)	a) bovine, ecvidee, lot cuprins între 1 și 5 animale	28,87	33,82	36,99	37,11	41,34 lei/lot de animale
		b) bovine, ecvidee, lot cuprins între 6 și 10 animale	72,19	84,58	92,50	92,80	103,36 lei/lot de animale
		c) bovine, ecvidee, lot cuprins între 11 și 20 de animale	144,38	169,17	185,02	185,62	206,75 lei/lot de animale
		d) bovine, ecvidee, lot mai mare de 20 de animale	216,57	253,74	277,51	278,41	310,10 lei/lot de animale
		e) ovine, caprine, lot cuprins între 1 și 10 animale	14,44	16,92	18,51	18,57	20,68 lei/lot de animale
		f) ovine, caprine, lot cuprins între 11 și 20 de animale	28,87	33,82	36,99	37,11	41,34 lei/lot de animale
		g) ovine, caprine, lot cuprins între 21 și 50 de animale	72,19	84,58	92,50	92,80	103,36 lei/lot de animale
		h) ovine, caprine, lot cuprins între 51 și 100 de animale	144,38	169,17	185,02	185,62	206,75 lei/lot de animale
		i) ovine, caprine, lot mai mare de 100 de animale	288,76	338,32	370,02	371,21	413,47 lei/lot de animale
		j) suine, lot cuprins între 1 și 10 animale	14,44	16,92	18,51	18,57	20,68 lei/lot de animale
		k) suine, lot cuprins între 11 și 50 de animale	36,09	42,28	46,24	46,39	51,67 lei/lot de animale
		l) suine, lot mai mare de 50 de animale	72,19	84,58	92,50	92,80	103,36 lei/lot de animale

*) Tariful este suportat de către deținătorul animalelor.”

Art. II. — Prezentul ordin se aplică exclusiv cu privire la acțiunile sanitar-veterinare publice efectuate în cursul anilor 2022, 2023 și 2024 de reclamanta din Dosarul nr. 106/57/2025 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal, respectiv C.M.V. Dr. Potopea Stanea Rodica.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Președintele Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor,
Csutak Nagy Laszlo

București, 18 martie 2026.
Nr. 345.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 31

din 23 februarie 2026

Dosar nr. 1.902/1/2025

Mariana Constantinescu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Carmen Elena Popoiag	— președintele Secției I civile
Adina Oana Surdu	— președintele Secției a II-a civile
Elena Diana Tămagă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Lavinia Curelea	— judecător la Secția I civilă
Andreia Liana Constanda	— judecător la Secția I civilă
Mirela Vișan	— judecător la Secția I civilă
Irina Alexandra Boldea	— judecător la Secția I civilă
Dorina Zeca	— judecător la Secția I civilă
Iulia Manuela Cîrnu	— judecător la Secția a II-a civilă
Mirela Polițeanu	— judecător la Secția a II-a civilă
Virginia Florentina Duminecă	— judecător la Secția a II-a civilă
Diana Manole	— judecător la Secția a II-a civilă
Simona Maria Zarafiu	— judecător la Secția a II-a civilă
Gabriela Elena Bogasiu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ionel Barbă	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Maria Hrudei	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Cristina Ardeleanu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Andreea Bercaru	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, investit cu soluționarea Dosarului nr. 1.902/1/2025, este legal constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 35 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Mariana Constantinescu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă domnul Cristian Balacciu, magistrat-asistent în cadrul Secțiilor Unite, desemnat în temeiul art. 36 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizarea

formulată de Curtea de Apel Brașov — Secția civilă, în Dosarul nr. 1.729/119/2024.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, care a fost comunicat părților, nefiind formulate puncte de vedere la raport.

6. Constatând că nu sunt chestiuni prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Curtea de Apel Brașov — Secția civilă a dispus, prin încheierea din 30 iulie 2025, în Dosarul nr. 1.729/119/2024, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

Interpretarea prevederilor art. 58 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, respectiv a sintagmei „au realizat un stagiu în condiții de handicap”, prin raportare la dispozițiile art. 43 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011, cu completările ulterioare, în sensul de a se stabili dacă în fața instanței de judecată data dobândirii handicapului poate fi probată și prin alte mijloace de probă în afara certificatului de handicap.

II. Dispozițiile invocate de autorul sesizării

II.1. Dispozițiile supuse interpretării

8. *Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare* (Legea nr. 263/2010)

Art. 58. — „Persoanele care au realizat un stagiu de cotizare în condiții de handicap beneficiază de reducerea vârstelor standard de pensionare și a stagiilor complete de cotizare prevăzute în anexa nr. 5, după cum urmează:

a) cu 15 ani, în situația asiguraților cu handicap grav, dacă au realizat, în condiții de handicap grav, cel puțin o treime din stagiul complet de cotizare;

b) cu 10 ani, în situația asiguraților cu handicap accentuat, dacă au realizat, în condiții de handicap accentuat, cel puțin două treimi din stagiul complet de cotizare;

c) cu 10 ani, în situația asiguraților cu handicap mediu, dacă au realizat, în condiții de handicap mediu, stagiul complet de cotizare.”

9. *Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011, cu completările ulterioare* (Normele aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011)

Art. 43. — „(1) Reducerea prevăzută la art. 58 din lege se aplică persoanelor cu handicap care, la data solicitării pensiei, fac dovada acestui statut cu certificatul de încadrare în grad de handicap, emis în condițiile legii.

(2) În vederea aplicării art. 58 din lege, certificatul de încadrare în grad de handicap va conține obligatoriu:

- a) data dobândirii handicapului;
- b) gradul de handicap;
- c) mențiunea că persoana este nerevizibilă;
- d) mențiunea că certificatul a fost emis pentru aplicarea art. 58 din lege.

(3) Reducerea prevăzută la alin. (1) se face numai în condițiile handicapului preexistent calității de asigurat.

(4) Schimbarea ulterioară înscrierii la pensie a gradului de handicap nu afectează drepturile de pensie acordate, cu excepția cazului în care certificatul de încadrare în grad de handicap a fost anulat, în condițiile legii.”

II.2. Alte dispoziții relevante

10. *Ordinul președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități și al președintelui Casei Naționale de Pensii Publice nr. 8.872/289/2024 privind aprobarea modelului de adeverință în vederea certificării perioadelor de încadrare în grad de handicap, necesare aplicării prevederilor art. 58 și 59 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice* (Ordinul nr. 8.872/289/2024)

Art. 1. — „Condiția de handicap prevăzută la art. 58 și 59 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, va fi demonstrată prin depunerea la casele teritoriale de pensii a unei adeverințe eliberate de direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene/locale ale sectoarelor municipiului București, prin serviciile de evaluare complexă a persoanelor adulte cu handicap.”

Art. 2. — „Adeverințele vor fi eliberate la solicitarea persoanelor îndreptățite, în baza certificatelor/deciziilor de încadrare în grad și tip de handicap și a certificatelor/deciziilor de încadrare în grad de handicap, aflate în evidența direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului județene/locale ale sectoarelor municipiului București, începând cu documentul care atestă prima evaluare și încadrare în grad de handicap, împreună cu certificatul de încadrare în grad de handicap eliberat în vederea punerii în aplicare a prevederilor art. 58 și 59 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare.”

11. *Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare* (Legea nr. 448/2006)

Art. 85. — „(1) Persoanele cu handicap beneficiază de drepturile prevăzute la art. 6 pe baza încadrării în grad de handicap, în raport cu gradul de handicap.

(...)

(3) Încadrarea în grad și tip de handicap a adulților cu handicap se face de comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, denumită în continuare *comisie de evaluare*.”

Art. 87. — „(1) Comisia de evaluare are următoarele atribuții principale:

a) stabilește încadrarea în grad și tip de handicap și perioada de valabilitate a certificatului, după caz, data ivirii handicapului, orientarea profesională a adultului cu handicap, pe baza raportului de evaluare complexă elaborat de serviciul de evaluare complexă;

b) stabilește măsurile de protecție a adultului cu handicap, în condițiile legii;

(...)

d) revocă sau înlocuiește măsura de protecție stabilită, în condițiile legii, dacă împrejurările care au determinat stabilirea acesteia s-au modificat;

e) soluționează cererile privind eliberarea atestatului de asistent personal profesionist;

f) informează adultul cu handicap sau reprezentantul legal al acestuia cu privire la măsurile de protecție stabilite și obligațiile ce le revin;

g) promovează drepturile persoanelor cu handicap în toate activitățile pe care le întreprinde.

(11) Pentru persoanele cu handicap a căror afecțiune a generat deficiențe funcționale și/sau structural-anatomice într-un stadiu ireversibil și care nu pot urma programe de recuperare, Comisia de evaluare este obligată să stabilească un termen permanent de valabilitate a certificatului fără a fi necesară prezentarea acestora la reevaluările periodice.

(12) Pentru persoanele cu handicap, pentru care comisia de evaluare a stabilit anterior încadrarea în gradul de handicap grav, cu excepția celor prevăzute la alin. (11), evaluarea periodică se poate face la domiciliul persoanei, la cererea acesteia ori a reprezentantului său legal. Serviciul de evaluare complexă a persoanelor adulte cu handicap din cadrul direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București se deplasează la domiciliul persoanei după o prealabilă programare și informare a acesteia cu privire la data și ora efectuării evaluării periodice.

(13) Autoritățile publice responsabile cu elaborarea criteriilor de evaluare și încadrare în grad de handicap au obligația stabilirii afecțiunilor medicale care întrunesc caracterul ireversibil.

(2) Comisia de evaluare îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de lege.

(3) Organizarea și metodologia de funcționare a comisiei de evaluare se reglementează prin hotărâre a Guvernului.

(4) Încadrarea sau respingerea încadrării în grad și tip de handicap se atestă prin certificat emis de către comisiile de evaluare. Eliberarea certificatului este scutită de taxa de timbru.

(5) Certificatul emis potrivit prevederilor alin. (4) poate fi contestat de către titularul acestuia, în termen de 30 de zile calendaristice de la data comunicării, la Comisia superioară de evaluare a persoanelor adulte cu handicap.

(6) Activitatea comisiilor de evaluare este coordonată metodologic de Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități.”

NOTĂ:

Alineatul (5) a fost introdus prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 84/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap și a fost modificat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2017 pentru modificarea și completarea unor acte normative, prin care s-a stabilit că „Certificatele emise potrivit prevederilor alin. (4) pot fi contestate de titularii acestora, în termen de 30 de zile calendaristice de la comunicare, la instanța de contencios administrativ competentă, potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, cererile adresate instanței fiind scutite de taxa judiciară de timbru.” Ulterior, alineatul respectiv a fost modificat prin Legea nr. 96/2023 pentru modificarea și completarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, revenindu-se la forma inițială a acestuia.

III. Expunerea succintă a procesului în cadrul căruia s-a invocat chestiunea de drept

12. Prin contestația înregistrată pe rolul Tribunalului Covasna cu nr. 1.729/119/2024, reclamanta F.E. a chemat în judecată pe pârâta Casa Județeană de Pensii Covasna, solicitând instanței să anuleze decizia din 11 septembrie 2024 și să oblige pârâta la emiterea unei noi decizii de acordare a pensiei pentru limită de vârstă ca urmare a reducerii vârstei de pensionare, cu luarea în

considerare a stagiului de cotizare realizat în condiții de persoană cu handicap accentuat, începând cu data primului document medical deținut, respectiv 11 noiembrie 1978.

13. În motivare, reclamanta a susținut că, deși a dobândit un handicap medical încă din data de 11 noiembrie 1978, prestând activitate salarială pentru o perioadă de 31 de ani, 3 luni și 28 de zile, pârâta i-a respins cererea de acordare a pensiei pentru limită de vârstă, pentru nerealizarea a cel puțin două treimi din stagiul complet de cotizare ca persoană cu handicap accentuat, conform art. 58 lit. b) din Legea nr. 263/2010, invocând lipsa unui certificat de încadrare în grad de handicap pentru întreaga perioadă menționată de reclamantă. Prin decizia contestată s-a reținut că reclamanta avea vârsta de 53 de ani la data depunerii cererii de pensionare, iar certificatul de încadrare în grad de handicap accentuat a fost emis pentru prima dată în octombrie 2020, conform mențiunii de la rubrica intitulată „data dobândirii handicapului”.

14. Prin Sentința civilă nr. 211 din 20 martie 2025, Tribunalul Covasna — Secția civilă a respins acțiunea, ca neîntemeiată.

15. Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că, potrivit art. 87 alin. (4) din Legea nr. 448/2006, încadrarea în grad de handicap se atestă prin certificat emis de către comisiile de evaluare prevăzute de această lege și că, pentru a beneficia de reducerea vârstei de pensionare și a stagiilor de cotizare, conform art. 58 din Legea nr. 263/2020, reclamanta trebuia să depună un certificat de încadrare în grad de handicap pentru întreaga perioadă cu privire la care susține că a lucrat în condiții de handicap accentuat, așa cum prevede în mod expres art. 43 alin. (1) din Normele aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011.

16. Cu toate acestea, reclamanta a dovedit existența certificatului de încadrare în gradul de handicap accentuat doar începând din anul 2020, astfel încât nu i se poate recunoaște și perioada anterioară ca fiind lucrată în condiții de handicap accentuat.

17. Împotriva acestei sentințe, reclamanta a declarat apel prin care a solicitat admiterea căii de atac și schimbarea sentinței atacate, în sensul admiterii contestației.

18. În motivare, a susținut că Legea nr. 263/2010 nu impune ca statutul de persoană cu handicap să fie demonstrat exclusiv printr-un certificat de încadrare în grad de handicap, ci doar să fie realizat un stagiul de cotizare în condiții de handicap, astfel încât dovedirea acestui statut se poate realiza cu orice mijloc de probă, precum înscrisuri și expertiză medico-legală.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării cu privire la admisibilitatea procedurii

19. Instanța de trimitere a apreciat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

20. În acest sens, a arătat că procesul se află pe rolul unui complet de judecată al Curții de Apel Brașov, care judecă în ultimă instanță.

21. Chestiunea de drept ce necesită a fi lămurită ridică dificultăți de interpretare a art. 58 din Legea nr. 263/2010, respectiv a sintagmei „au realizat un stagiul în condiții de handicap”, prin raportare la art. 43 din Normele aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011, deoarece din modul de formulare a normei, privită individual, nu reiese că, în fața instanței de judecată, data dobândirii handicapului nu ar putea fi probată și prin alte mijloace de probă în afara certificatului de handicap, astfel cum prevede norma secundară, edictată în vederea aplicării sale.

22. Chestiunea de drept ce necesită intervenția instanței supreme este una veritabilă, fiind susceptibilă să dea naștere unor interpretări diferite, întrucât norma secundară reprezentată de art. 43 din Normele aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011 limitează semnificativ posibilitatea unei persoane

care a realizat un stagiul de cotizare în condiții de handicap de a obține pensie pentru limită de vârstă, în condițiile mai avantajoase reglementate de art. 58 din Legea nr. 263/2010, din cauza introducerii unei cerințe restrictive privind probarea stagiului respectiv.

23. A mai arătat că de lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 58 din Legea nr. 263/2010 depinde soluționarea pe fond a cauzei, întrucât acestea au stat la baza emiterii deciziei de respingere a cererii privind acordarea pensiei pentru limită de vârstă, fiind disputat chiar modul în care intimata a interpretat prevederile legale în discuție.

24. Chestiunea de drept îndeplinește condiția noutății, întrucât prevederile art. 58 din Legea nr. 263/2010, având o arie restrânsă de beneficiari, nu au generat o jurisprudență care să fi primit o rezolvare substanțială.

25. A mai arătat că instanța supremă nu a statuat asupra chestiunii de drept invocate și că aceasta nu formează obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

26. Numai apelanta a depus un punct de vedere care concordă cu susținerile din cererea de apel.

VI. Punctul de vedere al completului care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

27. Instanța de trimitere a apreciat că, la prima vedere, art. 58 din Legea nr. 263/2010 nu exclude posibilitatea ca dovada stagiului de cotizare în condiții de handicap preexistent calității de asigurat să fie realizată cu orice mijloc de probă permis de legea procesual civilă.

28. În acest sens, a arătat că în cuprinsul normei analizate nu există nicio restricție din perspectiva probațiunii cu privire la stagiul de cotizare realizat în condiții de handicap, preexistent calității de asigurat, a cărui durată depinde de data stabilită ca fiind cea a dobândirii handicapului.

29. În schimb, din interpretarea și aplicarea coroborată a acestei norme legale cu art. 43 din Normele aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011 poate rezulta că dovada stagiului în discuție nu se poate face decât cu certificatul de încadrare în grad de handicap, inclusiv sub aspectul datei dobândirii handicapului.

30. Instanța de trimitere consideră, însă, că acceptarea acestei interpretări este de natură a restrânge sfera de aplicare a art. 58 din Legea nr. 263/2010, apreciind că, în raport cu datele litigiului pe care îl are de soluționat, limitarea posibilității reclamantei de a dovedi data dobândirii handicapului cu orice alt mijloc de probă în afara certificatului de încadrare în grad de handicap ar putea avea drept consecință înlăturarea beneficiului a peste 25 de ani de stagiul de cotizare realizat în condiții de handicap.

31. Totodată, consideră că această interpretare pare a fi neconcordanță cu art. 4 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 24/2000*), întrucât prin aplicarea rigidă a normei secundare ar fi nesocotită intenția legiuitorului care a edictat norma primară.

32. De aceea, apreciază că o altă interpretare posibilă, care ar evita astfel de consecințe și un eventual conflict între norma primară și norma edictată în executarea sa, ar fi cea potrivit căreia regimul probator restrictiv instituit de norma secundară este aplicabil exclusiv în procedura administrativă, în care dosarul de pensie este evaluat de către unitățile Casei Naționale de Pensii Publice, urmând ca în fața instanței de judecată, în cazul unei contestații, părțile să se poată folosi de orice mijloc de probă dintre cele prevăzute de Codul de procedură civilă pentru a dovedi elementele de care depinde admisibilitatea cererii de pensionare.

33. În această interpretare, inclusiv stagiul realizat în condiții de handicap și data ivirii acestuia ar putea fi dovedite, pe lângă certificatul de încadrare în grad de handicap, cu alte mijloace de probă, cum ar fi o expertiză și/sau înscrisuri (acte medicale).

VII. Jurisprudența instanțelor naționale

34. Din răspunsurile transmise de instanțele naționale la solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție au rezultat următoarele aspecte cu privire la chestiunea de drept sesizată.

35. *Într-o opinie majoritară*, s-a apreciat că data dobândirii handicapului poate fi probată numai cu certificatul de încadrare în grad de handicap.

36. S-a argumentat că din analiza coroborată a dispozițiilor art. 58 din Legea nr. 263/2010 cu cele ale art. 43 din Normele aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011 reiese că data dobândirii handicapului, în raport cu care se stabilește și durata stagiului de cotizare realizat în condiții de handicap, se probează prin intermediul certificatului de încadrare în grad de handicap. Or, potrivit dispozițiilor art. 85 și ale art. 87 din Legea nr. 448/2006, încadrarea în grad și tip de handicap a adulților cu handicap se face de către comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, care, cu ocazia emiterii certificatului de încadrare în grad de handicap, stabilește și data ivirii handicapului. În cazul necontestării certificatului respectiv, în procedura prevăzută de lege (la instanța de contencios administrativ competentă, potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, sau, după caz, la Comisia superioară de evaluare a persoanelor adulte cu handicap), mențiunile înscrise în acesta devin obligatorii, asemenea oricărui act administrativ care beneficiază de prezumția de legalitate și temeinicie. Ca atare, în cadrul procedurii de contestare a deciziei de pensionare însăși, o altă dată a ivirii handicapului decât cea menționată în certificatul de încadrare în grad de handicap nu poate fi stabilită prin alt mijloc de probă. În acest sens, s-a reținut că, în soluționarea oricărei cereri formulate în procedura de stabilire/recalculare a pensiei, atât instituția competentă, cât și instanța de judecată au a se raporta la documentele depuse de petent la data solicitării pensiei. De vreme ce nulitatea unui act este sancțiunea ce intervine pentru vicii existente la momentul întocmirii sale, validitatea deciziei cu privire la dreptul la pensie nu poate fi apreciată prin raportare la acte ori date care nu au fost prezentate instituției emitente și de care aceasta nu era obligată să ia cunoștință din oficiu. Contestația împotriva deciziei de pensie, fiind o cale de atac împotriva unui act emis de un organ administrativ, instanța este ținută a verifica legalitatea și temeinicia deciziei prin prisma documentației pe care însuși organul administrativ a avut-o la dispoziție. S-a mai reținut că, atât timp cât art. 58 din Legea nr. 263/2010 nu cuprinde dispoziții referitoare la probațiune, nu se poate considera că art. 43 din Normele aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011, edictat în aplicarea acestuia, ar încălca prevederile din actul normativ cu forță juridică superioară. De asemenea, instanțele de judecată, investite cu soluționarea unor contestații formulate împotriva deciziilor de respingere a cererilor de pensionare întemeiate pe prevederile art. 58 din Legea nr. 263/2010, au constatat că, deși petenții sufereau de handicapuri congenitale, din eroare, în certificatele de încadrare în grad de handicap ce le-au fost eliberate fusese menționată, la rubrica *data dobândirii handicapului*, data ultimului act medical prezentat de aceștia comisiei, deși din cuprinsul certificatului rezulta că handicapul a fost dobândit din naștere. Ca urmare, în considerarea acestei situații particulare, instanțele de judecată au înțeles să soluționeze contestațiile dând eficiență directă datelor rezultate din celelalte acte medicale prezentate de petenți, precum și hotărârilor judecătorești prin care, în procedura contencioasă, s-a dispus anularea certificatelor greșit întocmite și obligarea

comisiei la emiterea unor certificate noi, în care data de naștere a celor în cauză să fie menționată ca fiind data dobândirii handicapului, fără a mai aștepta emiterea efectivă a noilor certificate.

37. *Într-o opinie minoritară*, s-a apreciat că data dobândirii handicapului poate fi probată și cu alte mijloace de probă decât certificatul de încadrare în grad de handicap.

38. S-a argumentat că persoanele cu handicap se bucură de o protecție specială, conform art. 2 alin. (1) din Legea nr. 448/2006, care nu poate fi asociată cu un tratament preferențial acordat acestora. Or, a face abstracție de situația concretă referitoare la data dobândirii handicapului rezultată din întreg materialul probator administrat în fața instanței de judecată pentru a da prevalență datei rezultate din certificatul de încadrare în grad de handicap ar avea drept consecință prejudicierea beneficiarilor măsurilor de protecție specială. S-a mai arătat că art. 58 din Legea nr. 263/2010 recunoaște beneficiul reducerii vârstei de pensionare pentru stagiile realizate „în condiții de handicap”, fără a limita probațiunea la un document specific, și că art. 43 din Normele aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011 nu poate adăuga la lege sau limita exercițiul unui drept prin instituirea unei probe unice și obligatorii, dacă aceasta conduce la pierderea dreptului pentru perioadele în care handicapul a existat faptic, dar nu a fost certificat administrativ.

39. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii cu privire la problema de drept care formează obiectul sesizării.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

40. Nu au fost identificate decizii relevante pronunțate de instanța de contencios constituțional în exercitarea controlului de constituționalitate a dispozițiilor legale supuse interpretării.

IX. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

41. *Prin Decizia nr. 4 din 4 aprilie 2011*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 349 din 19 mai 2011, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a statuat că *modalitatea de stabilire a vârstei standard de pensionare și a stagiului complet de cotizare utilizate pentru determinarea punctajului mediu anual în operațiunile de calculare a pensilor din sistemul public, pentru persoane ale căror drepturi s-au deschis începând cu data de 1 aprilie 2001 și care beneficiază de reducerea vârstei de pensionare potrivit legii, se realizează prin raportare la dispozițiile anexei nr. 3 la Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, în sensul că beneficiază de reducerea vârstelor standard de pensionare care se determină în funcție de data formulării cererii de pensionare.*

42. *Prin Decizia nr. 19 din 11 aprilie 2022*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 587 din 16 iunie 2022, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a stabilit că, în interpretarea art. 85 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 și art. 3 alin. (1) lit. v) din Legea nr. 263/2010, *vârsta standard de pensionare pentru acordarea pensiei de urmaș este atât vârsta standard de pensionare din anexa nr. 5 la Legea nr. 263/2010, cât și vârsta standard de pensionare redusă în condițiile legii.*

43. *Prin Decizia nr. 11 din 20 februarie 2023*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 313 din 12 aprilie 2023, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a stabilit că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 82 alin. (2), art. 86 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, raportate la dispozițiile art. 49 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 263/2010 privind

sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, art. 1 și art. 3 alin. (3) din Legea nr. 46/1996 privind pregătirea populației pentru apărare, cu modificările și completările ulterioare, *perioada în care, după numirea în magistratură, judecătorul sau procurorul a satisfăcut stagiul militar obligatoriu constituie vechime în magistratură*.

X. Raportul asupra chestiunii de drept

44. Judecătorii-raportori au apreciat că sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este inadmisibilă, întrucât nu sunt îndeplinite toate condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

45. Prealabil analizei în fond a problemei de drept supuse dezbaterii, trebuie să se verifice dacă sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, așa cum rezultă acestea din textele normative care asigură cadrul legal al declanșării acestei proceduri.

46. Astfel, conform dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

47. Potrivit art. 520 alin. (1) din Codul de procedură civilă: „Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție se face de către completul de judecată după dezbateri contradictorii, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 519, prin încheiere care nu este supusă niciunei căi de atac. Dacă prin încheiere se dispune sesizarea, aceasta va cuprinde motivele care susțin admisibilitatea sesizării potrivit dispozițiilor art. 519, punctul de vedere al completului de judecată și al părților.”

48. Din analiza dispozițiilor legale mai sus evocate rezultă că declanșarea procedurii hotărârii prealabile este posibilă numai în cazul în care sunt îndeplinite, cumulativ, următoarele condiții:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată, în ultimă instanță;
- cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a curții de apel sau a tribunalului investit să soluționeze cauza;
- ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire să depindă soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată;
- chestiunea de drept identificată să prezinte caracter de noutate;
- Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra respectivei chestiuni de drept, iar aceasta să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

49. Examinarea condițiilor în care poate fi declanșat prezentul mecanism de unificare a practicii judiciare pune în evidență faptul că, în cazul concret al prezentei sesizări, doar unele dintre cerințele legale mai sus enunțate se verifică.

50. Astfel, se constată că sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a fost făcută de Curtea de Apel Brașov — Secția civilă, investită cu soluționarea apelului formulat împotriva Sentinței civile nr. 211 din 20 martie 2025, pronunțată de Tribunalul Covasna în Dosarul nr. 1.729/119/2024, curtea de apel având competența de a judeca acest litigiu în ultimă instanță, potrivit art. 96 pct. 2 din Codul de procedură civilă raportat la art. 155 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești definitive, întrucât, în materia în care a fost promovată acțiunea, hotărârile pronunțate sunt supuse exclusiv

apelului, așa cum prevede în mod expres art. 155 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, decizia fiind, astfel, definitivă, în raport cu dispozițiile art. 634 alin. (1) pct. 4 teza întâi din Codul de procedură civilă și ale art. 155 alin. (2) din Legea nr. 263/2010.

51. Sunt îndeplinite, așadar, condițiile referitoare la existența unei cauze aflate în curs de judecată, în competența legală a unui complet de judecată al curții de apel, investit să judece litigiul în ultimă instanță.

52. Se constată, totodată, că, în raport cu obiectul litigiului, cu soluția primei instanțe și cu criticile din apel, este îndeplinită și condiția referitoare la caracterul esențial al chestiunii de drept pentru soluționarea pe fond a cauzei, legătura indisolubilă care există între aceasta și rezolvarea litigiului rezultând din împrejurarea că, în soluționarea căii de atac cu care a fost investită, instanța de trimitere trebuie să răspundă unui motiv concret de apel referitor la interpretarea dispozițiilor art. 58 din Legea nr. 263/2010.

53. În acest sens, în cuprinsul încheierii de sesizare, instanța de trimitere a subliniat faptul că principala critică dedusă judecății în apel vizează *in terminis* modul de interpretare a textului legal menționat, apelanta susținând că, atât timp cât Legea nr. 263/2010 nu impune ca statutul de persoană cu handicap să fie demonstrat exclusiv printr-un certificat de încadrare în grad de handicap, ci doar să fie realizat un stagiul de cotizare în condiții de handicap, dovedirea acestui statut se poate realiza cu orice mijloc de probă, precum înscrisuri și expertiză medico-legală.

54. Or, câtă vreme în soluționarea căii de atac instanța este chemată să statueze asupra acestui aspect, rezultă că, la nivel strict formal, dezlegarea ce se solicită în cauză are efect direct asupra apelului, întrucât vizează o dispoziție legală esențială pe care s-a întemeiat soluția primei instanțe.

55. Totodată, din verificările efectuate se constată că este întrunită și cerința ca Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra chestiunii de drept enunțate și să nu fie investită cu soluționarea unui recurs în interesul legii cu acest obiect.

56. Condiția referitoare la *noutatea chestiunii de drept* nu este însă îndeplinită, astfel că nu este posibilă declanșarea mecanismului de unificare reprezentat de sesizarea instanței supreme în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

57. Analiza conținutului art. 519 din Codul de procedură civilă relevă că noutatea chestiunii de drept ce face obiectul întrebării prealabile reprezintă o condiție distinctă de aceea a nepronunțării anterioare a Înaltei Curți de Casație și Justiție asupra respectivei chestiuni de drept ori de cea a inexistenței unui recurs în interesul legii aflat în curs de soluționare cu privire la acea problemă de drept.

58. În absența unei definiții legale a noțiunii de noutate și a unor criterii legale de determinare a conținutului său, verificarea acestei condiții ține de aprecierea completului investit cu soluționarea sesizării, astfel cum Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a statuat în mod constant în jurisprudența sa, relevante, în acest sens, fiind Decizia nr. 1 din 17 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 9 aprilie 2014, Decizia nr. 3 din 14 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 437 din 16 iunie 2014, Decizia nr. 6 din 23 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 691 din 22 septembrie 2014.

59. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a apreciat că cerința noutății este îndeplinită atunci când chestiunea de drept își are izvorul în reglementări nou-intrate în vigoare, iar instanțele nu i-au dat încă o anumită interpretare și aplicare la nivel jurisprudențial ori dacă se impun anumite clarificări, într-un context legislativ nou sau modificat față de unul anterior, de natură să impună reevaluarea sau reinterpretarea normei de drept analizate.

60. În egală măsură, noutatea chestiunii de drept, în sensul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, poate constitui și atributul unei reglementări mai vechi, dar asupra căreia instanța de judecată este chemată să se pronunțe în prezent, atunci când aplicarea frecventă a normei juridice a devenit actuală, iar textele de lege supuse interpretării suscită recent în fața instanțelor de judecată o dificultate a aplicării acestora și creează premisele apariției unei practici neunitare la nivel național.

61. Așadar, indiferent că este vorba despre o reglementare legislativă nou-intrată în vigoare sau despre una mai veche, esențial este ca problema de drept care face obiectul sesizării să fie susceptibilă de a genera în viitor o practică neunitară. Pe măsură ce chestiunea de drept a primit o dezlegare din partea instanțelor, în urma interpretării dispozițiilor legale, concretizată într-o practică judiciară consacrată, fie chiar și neunitară, însă substanțială, caracterul de noutate se pierde, opiniile jurisprudențiale izolate ori cele pur subiective ale părților nefiind în măsură să justifice declanșarea mecanismului pronunțării unei hotărâri prealabile.

62. Prin urmare, depășirea unei jurisprudențe incipiente, în curs de formare, și conturarea unei practici judiciare în legătură cu problema de drept supusă unei interpretări de principiu conduc la concluzia caracterului inadmisibil al sesizării, întrucât scopul unei hotărâri prealabile, acela de a preîntâmpina o practică neunitară, nu mai poate fi atins.

63. În acești parametri de evaluare a cerinței noutății chestiunii de drept, se constată că dispozițiile a căror interpretare a determinat formularea prezentei sesizări se regăsesc în cuprinsul unor acte normative intrate în vigoare cu 15 ani în urmă, și anume, Legea nr. 263/2010, în vigoare de la data de 1 ianuarie 2011, respectiv Normele aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011, în vigoare de la 28 martie 2011. Chiar dacă, ulterior intrării lor în vigoare, aceste acte normative au suferit și alte completări, modificări și rectificări, atât norma din art. 58 din Legea nr. 263/2010, din perspectiva sintagmei a cărei lămurire se solicită, cât și cea din cuprinsul art. 43 din Normele aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011, în raport cu care se solicită interpretarea de principiu a art. 58, au fost introduse și au devenit active, în forma actuală, încă din anul 2011, astfel că nu pot fi considerate ca având caracter de noutate.

64. Pe de altă parte, normele în discuție nu au fost recent modificate sau completate, astfel încât nu poate fi vorba nici despre necesitatea unei eventuale reevaluări și interpretări a acestora, într-un context legislativ diferit. Mai mult decât atât, prin art. 168 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr. 360/2023 privind Sistemul public de pensii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1089 din 4 decembrie 2023, acestea au fost abrogate în mod expres, noul act normativ, în vigoare de la data de 1 septembrie 2024, cuprinzând, spre deosebire de vechea reglementare, în chiar conținutul său (art. 52) dispoziții exprese cu privire la probațiune în cazul în care persoanele care au realizat un stagiul de cotizare contributiv în condiții de handicap solicită reducerea vârstei standard de pensionare.

65. Este adevărat că abrogarea textelor legale nu este, prin ea însăși, de natură a înlătura noutatea problemei de drept, atât timp cât dispozițiile respective continuă să se aplice în litigiile asiguraților care s-au pensionat sub imperiul Legii nr. 263/2010 (conform dispozițiilor tranzitorii din cuprinsul art. 150 din noua lege), iar instanțele sunt în continuare chemate să le interpreteze și să le aplice.

66. Însă, dat fiind faptul că pe rolul instanțelor se mai află un număr limitat de cauze inițiate sub imperiul legii abrogate, aflate într-un stadiu avansat de soluționare (în căile de atac), sunt evidente lipsa de actualitate a problemei de drept invocate, precum și riscul scăzut ca aceasta să mai genereze, în viitor,

divergențe jurisprudențiale, nemaieexistând, astfel, interesul practic pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, aceasta cu atât mai mult cu cât, în prezent, soluționarea unor astfel de litigii se realizează într-un cadru jurisdicțional deja conturat, instanțele dispunând de repere interpretative clare și convergente rezultate din practica judiciară dezvoltată până la acest moment.

67. Astfel, verificările efectuate de către Înalta Curte de Casație și Justiție la nivelul celor 15 curți de apel din țară pun în evidență faptul că există deja cristalizată o jurisprudență în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 58 din Legea nr. 263/2010 prin raportare la art. 43 din Normele aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011, materializată într-un număr semnificativ de hotărâri judecătorești definitive, din care rezultă că aspectele problematizate prin actul de sesizare au fost rezolvate, până în prezent, într-o manieră unitară, fiind identificată doar o singură hotărâre judecătorească în care a fost adoptată o soluție divergentă.

68. Din examinarea hotărârilor judecătorești transmise de curțile de apel rezultă că, printr-o interpretare literală și gramaticală adecvată a textului art. 58 din Legea nr. 263/2010, corelat cu dispozițiile art. 43 din Normele aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011, instanțele au ajuns la concluzia că, în cadrul procedurii de contestare a deciziei de pensionare, data dobândirii handicapului, în raport cu care se stabilește și durata stagiului de cotizare realizat în condiții de handicap, se probează prin intermediul certificatului de încadrare în grad de handicap, eliberat în condițiile Legii nr. 448/2006, certificat care, având natura unui act administrativ, beneficiază de prezumția de legalitate și temeinicie, mențiunile din cuprinsul său fiind obligatorii câtă vreme nu a fost contestat în procedura prevăzută de lege. Ca atare, în cadrul procedurii de contestare a deciziei de pensionare, o altă dată a ivirii handicapului decât cea menționată în certificatul de încadrare în grad de handicap nu poate fi stabilită prin alt mijloc de probă, instanța fiind ținută a verifica legalitatea și temeinicia deciziei prin prisma documentației pe care însuși organul administrativ a avut-o la dispoziție la momentul emiterii sale. Totodată, instanțele au reținut că, atât timp cât norma din cuprinsul art. 58 din Legea nr. 263/2010 nu cuprinde dispoziții referitoare la probațiune, nu se poate considera că art. 43 din Hotărârea Guvernului nr. 257/2011, care cuprinde normele metodologice de punere în aplicare a legii, ar încălca prevederile din actul normativ cu forță juridică superioară.

69. Se constată că și opiniile exprimate la nivel teoretic de către instanțele care au înaintat puncte de vedere cu privire la problema de drept în discuție sunt orientate, într-o pondere majoritară, către soluția adoptată în practică, ceea ce permite concluzia că nu doar la nivel jurisprudențial, ci și la nivel teoretic problema de drept a cărei dezlegare se solicită și-a clarificat înțelesul.

70. În aceste circumstanțe, reținând că practica judiciară este deja bine conturată, hotărârile judecătorești transmise de curțile de apel relevând existența unei opinii aproape cvasiunanime în interpretarea și aplicarea textului art. 58 din Legea nr. 263/2010 prin raportare la art. 43 din Normele aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011, Înalta Curte de Casație și Justiție constată că, în cazul prezentei sesizări, condiția noutății chestiunii de drept nu este îndeplinită, astfel încât nu se justifică sesizarea instanței supreme pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile.

71. Opinia teoretică minoritară, ca și soluția divergentă adoptată în una dintre hotărârile Curții de Apel Ploiești (în condițiile în care la nivelul aceleiași instanțe există și o hotărâre ce coincide cu practica majoritară) nu pot justifica intervenția preventivă a instanței supreme în cadrul acestui mecanism de unificare, câtă vreme chestiunea de drept ce face obiectul întrebării adresate Înaltei Curți a fost tranșată de instanțele

investite cu soluționarea acestui tip de litigii, iar din practica judiciară decelată în legătură cu această problemă de drept nu au rezultat dificultăți de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 58 din Legea nr. 263/2010.

72. A aprecia altfel înseamnă a îngădui ca, în cadrul procedurii de unificare a jurisprudenței prin pronunțarea unei hotărâri prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție să nu se afle în situația de a se pronunța asupra unei probleme de drept în legătură cu care practica judiciară este inexistentă sau doar incipientă, deci în legătură cu o problemă de drept cu adevărat nouă, ci de a confirma sau, după caz, a infirma anumite interpretări jurisprudențiale deja existente, dintre care una evident consolidată prin pronunțarea unui număr semnificativ de hotărâri judecătorești.

73. Or, prin aceasta s-ar ajunge la nesocotirea dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în partea lor privitoare la rațiunea și condițiile pronunțării unei hotărâri prealabile, dispoziții prin care legiuitorul a stabilit în mod clar că mecanismul de unificare a practicii judiciare reprezentat de hotărârea prealabilă nu poate fi folosit decât în scopul preîntâmpinării apariției unei practici neunitare, printr-o rezolvare de principiu a unei probleme de drept, scop care, în cazul prezentei sesizări, nu mai poate fi atins întrucât, pe de o parte, stadiul practicii incipiente, în curs de formare, a fost depășit, iar, pe de altă parte, jurisprudența ce s-a cristalizat în legătură cu problema de drept ce face obiectul sesizării este unitară, aceasta reflectând aceeași modalitate de interpretare a normei legale aplicabile, în situații similare.

74. De altfel, chestiunea de drept care face obiectul sesizării nu îndeplinește nici cerința esențială de a fi *o reală și veritabilă problemă de drept*, născută dintr-o normă legală imperfectă, lacunară ori neclară, susceptibilă de interpretări contradictorii, astfel încât să necesite rezolvarea de principiu în procedura hotărârii prealabile, câtă vreme rezolvarea ei presupune doar o reflexie mai aprofundată a judecătorului cauzei asupra textelor legale în discuție și realizarea unui raționament judiciar bazat pe mecanisme uzuale de interpretare a legii, în scopul stabilirii sensului voinței legiuitorului exprimate în norma supusă analizei, activități ce intră în mod obișnuit în atribuțiile instanțelor de judecată și care nu pot fi transferate instanței supreme pe calea sesizării formulate în conformitate cu dispozițiile art. 519-521 din Codul de procedură civilă.

75. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a statuat în mod constant că, în cadrul procedurii hotărârii prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție nu se substituie atributului fundamental al instanțelor judecătorești de interpretare și aplicare a legii în cauzele deduse judecătii, ci se limitează la a facilita judecătorului eliminarea ambiguităților ori a dificultăților întâmpinate în interpretarea unor texte de lege complexe ori precare (Decizia nr. 97 din 25 noiembrie 2024, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 22 ianuarie 2025).

76. Cu alte cuvinte, pentru sesizarea instanței supreme, este necesar ca soluționarea pe fond a cauzei să depindă de rezolvarea unei chestiuni de drept cu caracter de principiu și care prezintă dificultate suficientă pentru a reclama intervenția instanței supreme. Or, în cazul prezentei sesizări, analiza de conținut a întrebării prealabile relevă faptul că instanța de trimitere nu are nicio dificultate în a determina sensul dispozițiilor art. 58 din Legea nr. 263/2010, aceasta reținând în mod explicit în cuprinsul încheierii de sesizare că, atât timp cât durata stagiului de cotizare realizat în condiții de handicap depinde de data stabilită ca fiind data dobândirii handicapului, interpretarea și aplicarea coroborată a acestei norme legale cu dispozițiile art. 43 din Normele aprobate prin Hotărârea Guvernului

nr. 257/2011 pot conduce la concluzia că dovada stagiului în discuție nu se poate face decât cu certificatul de încadrare în grad de handicap, inclusiv sub aspectul datei dobândirii handicapului.

77. Instanța consideră, însă, că o atare interpretare este de natură a restrânge sfera de aplicare a art. 58 din Legea nr. 263/2010, apreciind că, în raport cu datele litigiului pe care îl are de soluționat, limitarea posibilității reclamantei de a dovedi data dobândirii handicapului cu orice alt mijloc de probă în afara certificatului de încadrare în grad de handicap ar putea avea drept consecință înlăturarea beneficiului a peste 25 de ani de stagiul de cotizare realizat în condiții de handicap.

78. Totodată, consideră că prin aplicarea rigidă a normei secundare din cuprinsul art. 43 din Normele aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011 este încălcat spiritul normei primare, ceea ce, în opinia sa, contravine art. 4 alin. (3) din Legea nr. 24/2000, apreciind că, pentru a se evita astfel de consecințe și un eventual conflict între norma de bază și cea edictată în executarea sa, o interpretare posibilă ar fi în sensul că regimul probator instituit prin art. 43 este aplicabil exclusiv în procedura administrativă, urmând ca în fața instanței de judecată, în cazul unei contestații cum este cea pe care instanța o are de soluționat, părțile să se poată folosi de orice mijloc de probă dintre cele prevăzute de Codul de procedură civilă pentru a dovedi elementele de care depinde admisibilitatea cererii de pensionare, inclusiv stagiul realizat în condiții de handicap și data ivirii handicapului.

79. Prin urmare, completul nu se confruntă cu o reală problemă de interpretare a normei de drept în discuție și nu solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție interpretarea *in abstracto* a unui text legal considerat îndoielnic, lacunar sau neclar, ci, expunând cu claritate propriul raționament juridic cu privire la aceasta, apreciază, doar, că interpretarea și aplicarea coroborată a celor două texte legale i-ar dezavantaja pe beneficiarii art. 58 din Legea nr. 263/2010, care, în cadrul unei contestații ce vizează decizia de pensionare, nu ar putea dovedi data dobândirii handicapului decât cu certificatul de încadrare în grad de handicap, urmărind să obțină o confirmare a interpretării pe care o apreciază ca fiind de natură a evita astfel de consecințe și, implicit, un răspuns concret în raport cu situația particulară a reclamantei din speța dedusă judecătii, în sensul că regimul probator restrictiv instituit de art. 43 din Normele aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011 s-ar aplica doar în faza administrativă, nu și în fața instanței de judecată, tinzând, astfel, către soluționarea pe fond a litigiului.

80. Or, pe calea prezentei proceduri nu este posibilă investirea instanței supreme cu soluționarea oricărei chestiuni de drept subsumate cauzei acțiunii deduse judecătii, în lipsa unei probleme de drept dificile, interpretarea și aplicarea legii în circumstanțele specifice fiecărei cauze fiind competențe care aparțin în exclusivitate instanței de judecată investite cu soluționarea cauzei, iar nu Înaltei Curți de Casație și Justiție sesizate în procedura specială a hotărârii prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept.

81. Nici problema conflictului care, în opinia instanței de trimitere, ar exista între norma de bază și cea edictată în executarea sa nu necesită o dezlegare de principiu întrucât aceasta este o chestiune elementară de drept, ce nu ar putea genera vreun dubiu de interpretare a legii, rezolvarea sa presupunând doar aplicarea regulilor de soluționare a concursului între norme cu forță juridică diferită.

82. Or, raportat la conținutul concret al textelor legale în discuție, revine instanței de trimitere obligația ca, aplicând aceste reguli, să stabilească dacă, prin instituirea unui anumit regim probatoriu necesar dovedirii datei dobândirii handicapului, norma din art. 43 al Hotărârii Guvernului nr. 257/2011, edictată în aplicarea dispozițiilor art. 58 din Legea nr. 263/2010, la care

face referiri exprese, derogă sau nu de la aceasta, dacă este în concordanță cu textul din legislația primară sau dacă îl completează ori îl modifică în mod nepermis și dacă, astfel, trebuie sau nu aplicată, întrucât judecătorul cauzei, în virtutea plenitudinii funcției sale jurisdicționale, este cel chemat să rezolve și posibilele dificultăți de corelare a unor norme juridice, folosind metodele de interpretare a legii în acord cu principiile de drept, cu statuările doctrinale și cele jurisprudențiale în materie, atât timp cât interpretarea dispozițiilor legale de drept substanțial și a celor de procedură reprezintă o etapă distinctă și absolut necesară în procesul de aplicare a legii la o situație de fapt concretă.

83. De altfel, Înalta Curte de Casație și Justiție a mai analizat, în mecanismele de unificare a practicii judiciare, compatibilitatea unor acte normative secundare cu legile în aplicarea cărora au fost adoptate, din cuprinsul deciziilor interpretative pronunțate rezultând condițiile în care se poate considera că acestea contravin normelor primare și, prin urmare, nu pot fi aplicate (în acest sens, deciziile indicate la punctul IX din prezenta decizie). Era în căderea instanței de trimitere sarcina de a verifica jurisprudența cu caracter obligatoriu a Înaltei Curți de Casație și Justiție și de a extrage acele elemente care prezintă relevanță în soluționarea problemei de drept concrete cu care a fost investită, valorificarea și aplicarea acestora, în contextul litigiului, rămânând atributul exclusiv al completului de judecată.

86. În concluzie, reținând că mecanismul de unificare a practicii judiciare constând în pronunțarea unei hotărâri prealabile nu poate fi valorificat decât în condițiile restrictive și cumulative de admisibilitate reglementate de art. 519-521 din Codul de procedură civilă și că, în cazul prezentei sesizări, două dintre aceste condiții, respectiv cele referitoare la noutatea și la dificultatea chestiunii de drept nu sunt îndeplinite, în temeiul art. 521 din același cod,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Brașov — Secția civilă, în Dosarul nr. 1.729/119/2024, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

Interpretarea prevederilor art. 58 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, respectiv a sintagmei „au realizat un stagiu în condiții de handicap”, prin raportare la dispozițiile art. 43 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011, cu completările ulterioare, în sensul de a se stabili dacă în fața instanței de judecată data dobândirii handicapului poate fi probată și prin alte mijloace de probă în afara certificatului de handicap.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 23 februarie 2026.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE
ȘI JUSTIȚIE

MARIANA CONSTANTINESCU

Magistrat-asistent,
Cristian Balacciu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329

C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR

și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Relații cu publicul: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.

Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78/79/83.

Pentru publicări, încărcăți actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

